

Nota aanpak schadelijk alcoholgebruik bij jongeren 2010-2013

Gemeente Tynaarlo

Inhoud

1.	Aanleiding	3
2.	Vroegsignalering	4
3.	Regelgeving.....	5
4.	Handhaving	6
5.	Publiek draagvlak	7
6.	Proces	7
	BIJLAGE, planning.	8

1. Aanleiding

De Vereniging Drentse Gemeenten (VDG) heeft eind 2009 een actieprogramma “aanpak schadelijk alcoholgebruik bij jongeren 2010-2013” opgesteld.

De aanleiding voor het opstellen van deze nota is toenemende problematiek en de verwachting dat de benodigde aanpak gemeentegrenzen overstijgt. Deze problematiek gaat niet aan de gemeente Tynaarlo voorbij. Van verschillende kanten komen signalen dat jongeren steeds meer alcohol drinken. Wij willen daarom aansluiten bij het actieprogramma van de VDG. Het actieprogramma van de VDG kent twee centrale doelstellingen:

1. Het gebruik van alcohol bij jongeren in Drenthe onder de 16 jaar is in 2016 teruggebracht naar het niveau van 1992, meisjes 33% en jongens 49%.
2. Het percentage jongeren in Drenthe in de leeftijd van 16 tot 24 jaar dat als zware drinker kan worden aangemerkt¹, is in 2016 teruggebracht van 14% naar 10% voor jonge vrouwen en van 38% naar 25% voor jonge mannen.

Uit het Jeugdonderzoek van de GGD blijkt dat het drankgebruik door jongeren in de gemeente Tynaarlo niet veel afwijkt van het regionaal gemiddelde.

- 62% van de jongeren heeft ooit alcohol gedronken.
- Van de jongeren die alcohol hebben gedronken heeft 7% dit in de afgelopen vier weken 11 keer of vaker gedaan.
- Het merendeel van de jongeren drinkt voornamelijk in het weekeinde (84%), op zo'n weekenddag drinkt bijna een kwart van hen 7 glazen of meer.
- Bijna een derde van de drinkers drinkt ook op doordeweekse dagen en is hoger dan in de rest van Drenthe.
- Het merendeel van de jongeren drinkt thuis met anderen.
- Volgens 45% van de jongeren die alcohol drinken vinden de ouders het goed dat ze drinken en verbieden bij 2% van de jongeren de ouders het alcoholgebruik.
- Volgens 22% van de jongeren raden hun ouders het alcoholgebruik af.
- 18% van de jongeren in gemeente Tynaarlo heeft ooit cannabis gebruikt.
- 7% gebruikte cannabis in de vier weken voorafgaand aan het onderzoek.
- 5% van de jongeren heeft wel eens alcohol en wiet of hasj op één dag of avond gebruikt.

Wij nemen voor de aanpak van schadelijk alcoholgebruik door jongeren in de gemeente Tynaarlo daarom de doelstellingen van de VDG over. Daarmee kunnen we ook aansluiten bij de regionale ontwikkelingen.

Het actieplan kent 12 actiepunten, een aantal van die actiepunten worden al (deels) uitgevoerd in de gemeente Tynaarlo. Deze nota geeft aan waar al maatregelen zijn getroffen en waar eventuele nieuwe initiatieven genomen moeten worden. Daarbij wordt nadrukkelijk uitgegaan van de lokale situatie. Want hoewel het gebruik niet veel afwijkt van het regionaal gemiddelde, is de context niet altijd vergelijkbaar. Deze nota beschrijft ook wat er buiten de genoemde 12 actiepunten nodig is om in de situatie van Tynaarlo tot de gestelde doelen te komen.

¹ Eén of meer dagen per week tenminste zes glazen alcohol drinken.

2. Vroegsignalering

1. *Aan het eind van het schooljaar 2010/2011 heeft in de provincie Drenthe:*
 - a. *50% van de leerkrachten in het voortgezet- en middelbaar beroepsonderwijs de training signaleren van Bureau Jeugdzorg Drenthe gevolgd;*
 - b. *80% van alle zorgadviesteams de training signaleren van alcoholproblematiek van Verslavingszorg Noord-Nederland gevolgd.*

De gemeente Tynaarlo kent 2 instellingen voor voortgezet onderwijs.; het AOC Terra in Eelde en het Zernike Junior College in Zuidlaren. Beide scholen hebben een Zorg en Advies Team (ZAT). Tevens zijn er op de beide scholen zorgcoördinatoren aanwezig. Zij zijn het eerste aanspreekpunt voor leerkrachten en mentoren bij eventuele zorgsignalen over leerlingen.

Binnen de zorg en advies teams zijn verschillende instanties vertegenwoordigd die zich richten op jeugd(hulpverlening) o.a. Bureau Jeugdzorg Drenthe. De vraag is dan ook of het zinvol is de deelnemers aan het ZAT deze cursus te laten volgen.

Actiepunten.

- In overleg met de zorgcoördinatoren en directies van de beide voortgezet onderwijs instellingen een aanbod van de training *signalering* van BJZ richting leerkrachten te doen.
- Inventarisatie binnen de twee ZAT's met betrekking tot de behoefte aan een training *signaleren van alcoholproblematiek* van de Verslavingszorg Noord Nederland (VNN)

2. *Eind 2011 is in iedere Drentse gemeente een sluitende zorgketen (zorgadviesteam – Centrum voor Jeugd en Gezin – Drents Jongeren OpvangTeam – Veiligheidshuis Drenthe) gerealiseerd, waarin deskundigheid in en aanpakken van alcoholgerelateerde problematiek is geborgd.*

Op dit moment (mei 2010) is het Centrum Jeugd en Gezin (CJG) Tynaarlo volop in ontwikkeling. Planning is dat rond de zomer het bedrijfsplan CJG Tynaarlo gereed is. Hierin zijn alle verschillende aspecten en kaders voor een CJG vastgelegd. Na de zomer zal er gestart worden met de implementatie van het CJG Tynaarlo waarbij de verwachting is dat het CJG eind 2010 operationeel is.

Verplicht onderdeel van het CJG is een koppeling met het onderwijs via de Zorg en Advies Teams en een koppeling met het veiligheidshuis. Specifieke aandacht voor alcohol gerelateerde problematiek is mogelijk door:

- De front office functie van het jongerenwerk binnen het voortgezet en primair onderwijs (advies en informatie, signalering)
- De inzet van schoolmaatschappelijk werk (signalering, licht pedagogische hulpverlening en toeleiding naar geïndiceerde hulp)
- De inzet van een jeugdhulpverlener binnen het CJG kernteam Tynaarlo (Ondersteuning bij signalering, informatie en advies, licht pedagogische hulpverlening, zorgcoördinatie en toeleiding naar geïndiceerde zorg)

Actiepunten:

- Realisatie van een operationeel CJG en een daarbij horende sluitende zorgketen
- Extra aandacht voor alcoholgerelateerde problematiek bij zowel de front als back office gericht op jongeren.

3. Regelgeving

3. *De ambtenaren openbare orde en veiligheid van de Drentse gemeenten leggen in de eerste helft van 2010 een voorstel voor aan iedere gemeente hoe binnen de bestaande wet- en regelgeving het schadelijk alcoholgebruik door jongeren te beperken.*

Het college van burgemeester en wethouders van Tynaarlo heeft in 2001 gebieden aangewezen waar het verbod, genoemd in art. 2.48 van de APV gemeente Tynaarlo geldig is. Grofweg kan gesteld worden dat alle bebouwde kommen van de gemeente Tynaarlo zijn aangewezen. Verder zijn de artikelen opgenomen die optreden tegen samenscholing, ordeverstoring bij evenementen en in horecabedrijven en hinderlijk gedrag bij en in publiek toegankelijke gebouwen.

Aan paracommerciële en commerciële instellingen worden nu regels opgelegd in de (tijdelijke) vergunningen. Deze regels zijn de conform drank- en horecawet. Met de komst van de nieuwe drank- en horecawet worden deze regels aangescherpt. Met deze wijzigingen in de wet worden ook de voorwaarden in de vergunning gewijzigd.

In het te actualiseren evenementenbeleid wordt aanpak schadelijk alcoholgebruik bij jongeren opgenomen. Hierin moeten evenementen gericht op jongeren apart genoemd worden.

Actiepunten:

- Regels in (tijdelijke) vergunningen/ontheffing Drank- en Horecawet aanpassen na aannamen nieuwe Drank- en Horecawet.
- Bij de actualisatie van het evenementenbeleid de aanpak schadelijk alcoholgebruik door jongeren betrekken.

4. *Eind 2010 heeft iedere gemeente acties uitgezet om de kennis van wet- en regelgeving bij verstrekkers van alcohol te vergroten. In iedere gemeente wordt tenminste 75% van de verstrekkers met deze acties bereikt.*

In samenwerking met GGd en VNN wordt een nieuwsbrief/folder opgesteld waarin de gevaren en risico's van overmatig alcoholgebruik door jongeren wordt toegelicht. Verder wordt aandacht gevraagd voor verantwoord alcohol schenken en wet- en regelgeving omtrent alcohol en de verstrekking daarvan. Deze communicatie is gericht op sportclubs, jeugd-/jongerenwerk, buurthuizen, detailhandel en horeca.

Actiepunten:

- Communicatie over risico's van alcoholgebruik door jongeren gericht op sportclubs, jeugd-/jongerenwerk, buurthuizen, detailhandel en horeca.

5. *Iedere Drentse gemeente neemt vanaf 2010 in haar afwegingskader voor beoordeling van vergunningen in het kader van de Drank- en Horecawet, evenementen en subsidie-aanvragen criteria op gericht op verantwoord alcoholgebruik.*

Bij de huidige vergunningverlening worden eisen gesteld aan de leeftijdsgrens en het weren van mensen die kennelijk onder invloed zijn. Verder worden er eisen gesteld aan de tijdstippen waarop alcohol geschonken mag worden. Met de wijzigingen in de nieuwe Drank- en Horecawet kunnen deze eisen bijgesteld worden. In 2011 wordt onderzocht in hoeverre subsidie of andere stimuleringsmiddelen kunnen worden toegepast om schadelijk alcoholgebruik bij jongeren te beperken.

Actiepunten:

- Eisen in vergunningen/ontheffingen Drank- en Horecawet aanpassen conform nog aan te nemen nieuwe Drank- en Horecawet.
- Mogelijkheden van stimulering beperking schadelijk alcoholgebruik onderzoeken.

4. Handhaving

6. *Alle bij de handhaving betrokken partijen evalueren eind 2009 gezamenlijk het huidige handhavingsbeleid en de uitvoering daarvan en komen begin 2010 met een plan voor verbetering van de handhaving van de 16-jaar grens voor alcoholverkoop, -bezit en -gebruik.*

In de APV van Tynaarlo zijn voldoende bepalingen opgenomen om handhavend te kunnen optreden tegen gebruik en bezit van alcohol in het openbare gebied waaronder de mogelijkheden tot het opleggen van een gebiedsontzegging.

Handhaving van de 16-jaargrens voor alcoholverkoop rust nu nog bij de Voedsel- en Warenautoriteit (VWA) maar wordt na vaststelling van de nieuwe Drank- en Horecawet een verantwoordelijkheid van de gemeente. Na vaststelling van de nieuwe wet moeten hernieuwde afspraken worden gemaakt met de partijen die betrokken zijn bij handhaving.

In de gemeente Assen loopt een pilot “nuchter bekeken”. Afhankelijk van de uitkomsten van deze pilot past het binnen de aanpak schadelijk alcoholgebruik bij jongeren om deze werkwijze ook in Tynaarlo toe te passen. De instanties, politie, HALT en VNN zijn bekend met de aanpak. Implementatie is daarom eenvoudig te realiseren.

Daarnaast moet onderzocht worden of het mogelijk is om ‘vrijblijvend’ een indicatieve blaastest af te nemen bij jongeren die zich op hangplekken begeven en vooral de jongeren die overtredingen of misdrijven plegen. Zo kan inzichtelijk worden gemaakt of er een verband bestaat tussen alcoholgebruik en het plegen van strafbare feiten. Aan de andere kant kan er in de preventieve sfeer op hangplekken voorlichting worden gegeven aan jongeren naar aanleiding van de uitkomsten van de indicatieve blaastest. De VNN, GGd en TRIAS hebben hierin een grote rol van betekenis.

Actiepunten:

- In navolging op de nieuwe Drank- en Horecawet hernieuwde afspraken maken omtrent handhaving van de vergunningen en ontheffingen.
- Bij succes van de pilot “Nuchter bekeken” die gebruikte systematiek ook in Tynaarlo toepassen.
- De mogelijkheden onderzoeken tot het afnemen van een indicatieve blaastest bij jongeren die een overtreding plegen en jongeren op hangplekken.
- Bij het toepassen van indicatieve blaastesten nadere afspraken maken met VNN, GGd en TRIAS in verband met voorlichting.

7. *Iedere gemeente in Drenthe beschrijft in 2010 hoe zij wil omgaan met de zogenaamde ‘hokken en keten’, waarbij ze er in ieder geval naar streeft de commerciële keten voor 2011 te sluiten.*

De gemeente Tynaarlo heeft hierover nog geen standpunt ingenomen. Voor zover bekend zijn er binnen de gemeentegrenzen van Tynaarlo geen commerciële keten. Nader onderzoek moet uitwijzen hoeveel hokken/keten en dergelijke plaatsen er in de gemeente Tynaarlo aanwezig zijn. Een beleidslijn met betrekking tot al dan niet commerciële hokken/keten moet ontwikkeld worden.

Actiepunten:

- Onderzoeken hoeveel hokken/keten binnen de gemeente Tynaarlo bestaan.
- Beleidslijn (commerciële) hokken/keten ontwikkelen.

8. *Gekoppeld aan het Veiligheidsplan Drenthe wordt jaarlijks geëvalueerd in welke mate afgesproken inspanningen op het terrein van jeugd en alcohol gerealiseerd zijn en waar verbeterpunten liggen.*

Actiepunten:

- De doelstellingen uit deze nota opnemen in planning & control cyclus.

5. Publiek draagvlak

9. *Verslavingszorg Noord-Nederland, Politie Drenthe, de Gemeentelijke Gezondheidsdienst Drenthe en gemeenten ondernemen in het schooljaar 2009/2010 actie om afname van het programma 'De Gezonde School en Genotmiddelen' door het basis- en voortgezet onderwijs in Drenthe te vergroten. Beoogde doelen zijn:*
 - a. *Informeren van alle scholen over het programma;*
 - b. *Met ingang van het schooljaar 2010/2011 neemt 10% van de basisscholen deel aan het programma;*
 - c. *Met ingang van het schooljaar 2010/2011 neemt 75% van de scholen voor voortgezet onderwijs deel aan het programma;*
 - d. *Specifieke aandacht voor de rol en verantwoordelijkheid van ouders.*

Binnen de gemeente Tynaarlo is er met een aantal scholen in het primair onderwijs gestart met de pilot "predicaat Gezonde en veilige school". Van uit het onderwijs is de animo om aan een dergelijk predicaat mee te werken echter gering.

Het aanbod kan vanuit het toekomstige CJG geïnitieerd kunnen worden. Waarbij mogelijk vanuit het jongerenwerk, als front office, in samenwerking met andere organisaties een dergelijk aanbod richting scholen wordt aangeboden. Vanuit het algemene aanbod van het CJG kan dit (middels themabijeenkomsten) richting ouders plaatsvinden.

Actiepunten.

- Aanbieden van het programma *gezonde school en genotmiddelen* via het CJG

10. *Medio september 2009 is een werkgroep geformeerd die zorg draagt voor de communicatie rondom dit actieprogramma van de VDG en gedurende een periode van drie jaar (2010 – 2013) gemeenten ondersteunt bij het uitdragen van kernboodschappen gericht op het aanpakken van schadelijk alcoholgebruik door jongeren. De werkgroep onderzoekt daarbij actief de mogelijkheden om iconen in te zetten en positief voorbeeldgedrag in de omgeving van jongeren te stimuleren.*

Actiepunt.

- Bij externe communicatie waar mogelijk gebruik maken van regionale ondersteuning, en aansluiten bij regionale kernboodschap.

6. Proces

11. Eind 2010 hebben alle gemeenten het thema alcoholmatiging jeugd structureel onderdeel gemaakt van hun beleid en één coördinerende ambtenaar aangewezen die de samenhang tussen acties binnen de verschillende beleidsterreinen bewaakt.

Actiepunt.

- Aanwijzen één coördinerend ambtenaar

12. Eind 2009 hebben de Drentse gemeenten afspraken gemaakt over het gezamenlijk optrekken in het meetbaar maken en monitoren van het integrale alcoholbeleid. Hier ligt een relatie met punt 8, de jaarlijkse evaluatie vanuit het Veiligheidsplan Drenthe.

Actiepunt.

- Conform regionale benchmarks monitoren. (deze benchmarks zijn bij het schrijven van deze nota nog niet vastgesteld)

BIJLAGE, planning.